

Warszawa, 24-25.04.2017

Co to jest „właściwy” wiek emerytalny?

Hanna Zalewska

„Zdarzeniem ubezpieczeniowym jest również osiągnięcie wieku, z którym wiąże się zaprzestanie aktywności zawodowej i utrata płynących stąd dochodów. Wiek ten, określany w dawnych ustawach ubezpieczeniowych jako starość, a obecnie jako wiek emerytalny, powoduje zazwyczaj osłabienie sprawności organizmu, obniżenie wydajności pracy, zwiększoną chorobowość i wynikającą stąd trudność utrzymania się w regularnym zatrudnieniu”.

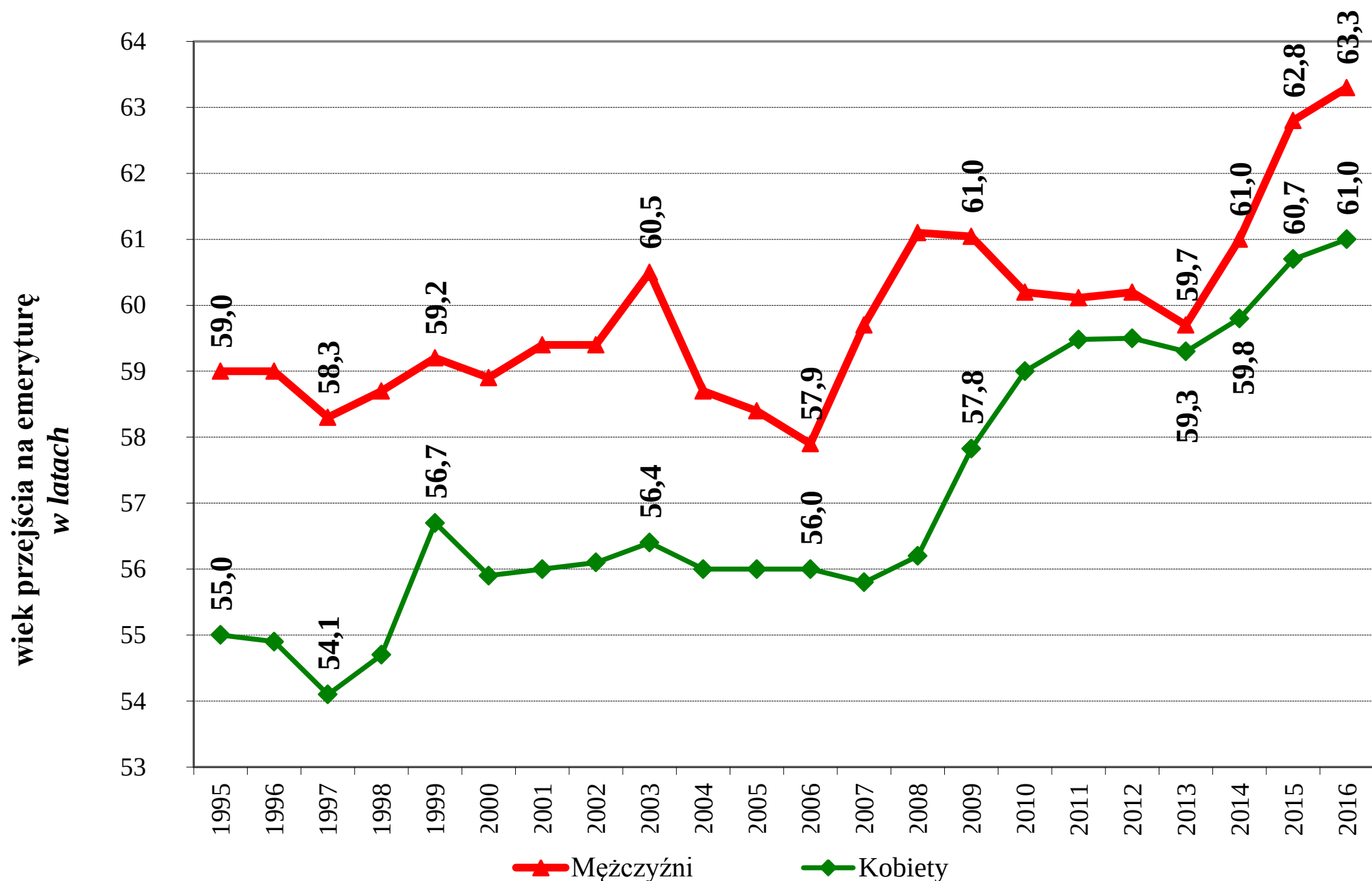
prof. Wacław Szubert, *Ubezpieczenie społeczne. Zarys systemu*, Warszawa 1987

Kategoria „właściwego” wieku emerytalnego może być rozpatrywana w różnych perspektywach.

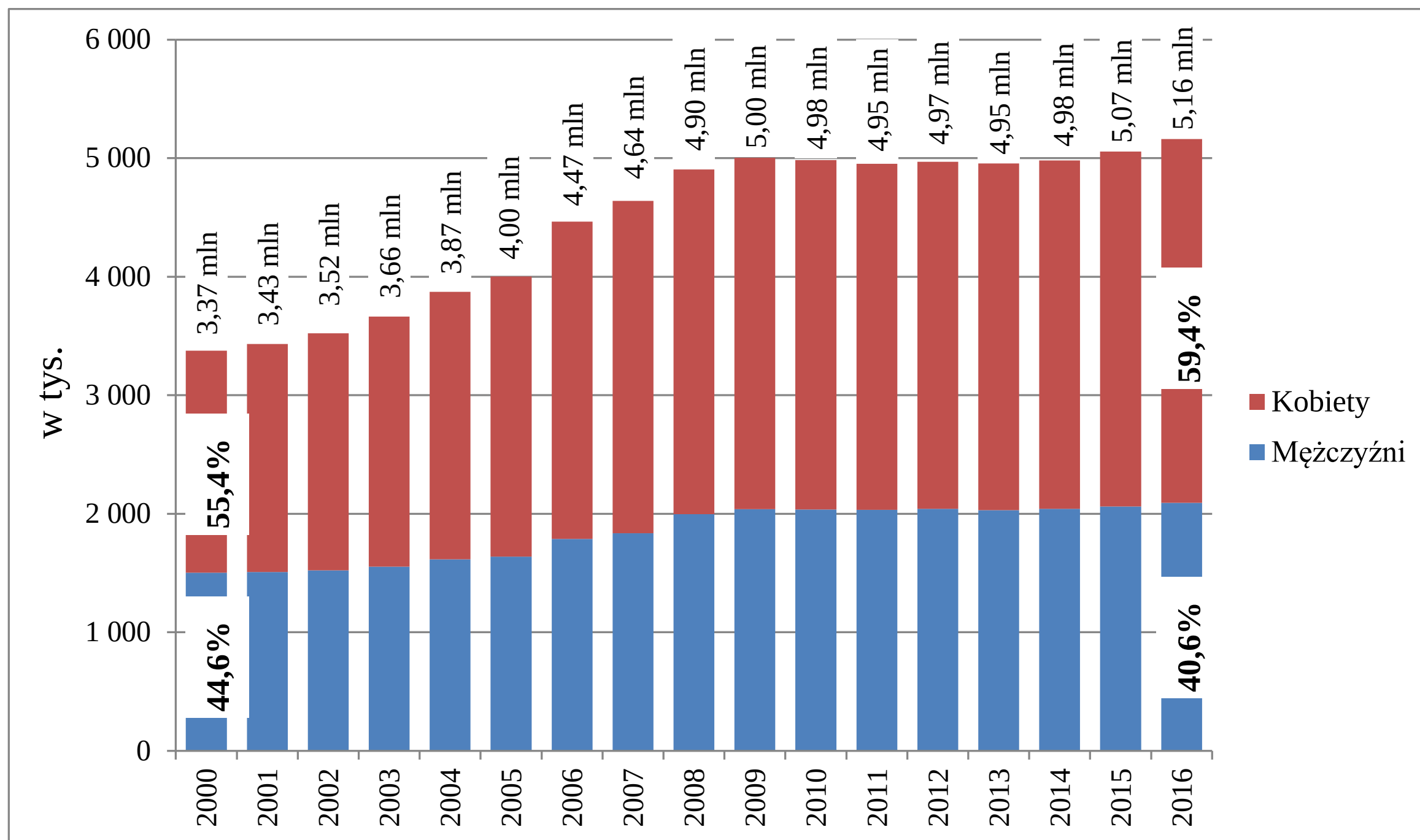
W swoim wystąpieniu przedstawię dwie perspektywy, które, jak się wydaje, pokazują złożoność tej kategorii:

1. perspektywę ubezpieczeń społecznych (ekonomiczną) – chodzi tu o wszystkie aspekty wpływające na możliwość finansowania ubezpieczenia emerytalnego;
2. perspektywę ubezpieczonego, potencjalnego emeryta – chodzi tu nie tylko o poziom świadczeń emerytalnych, ale także o ogólnie rozumiany komfort życia na emeryturze.

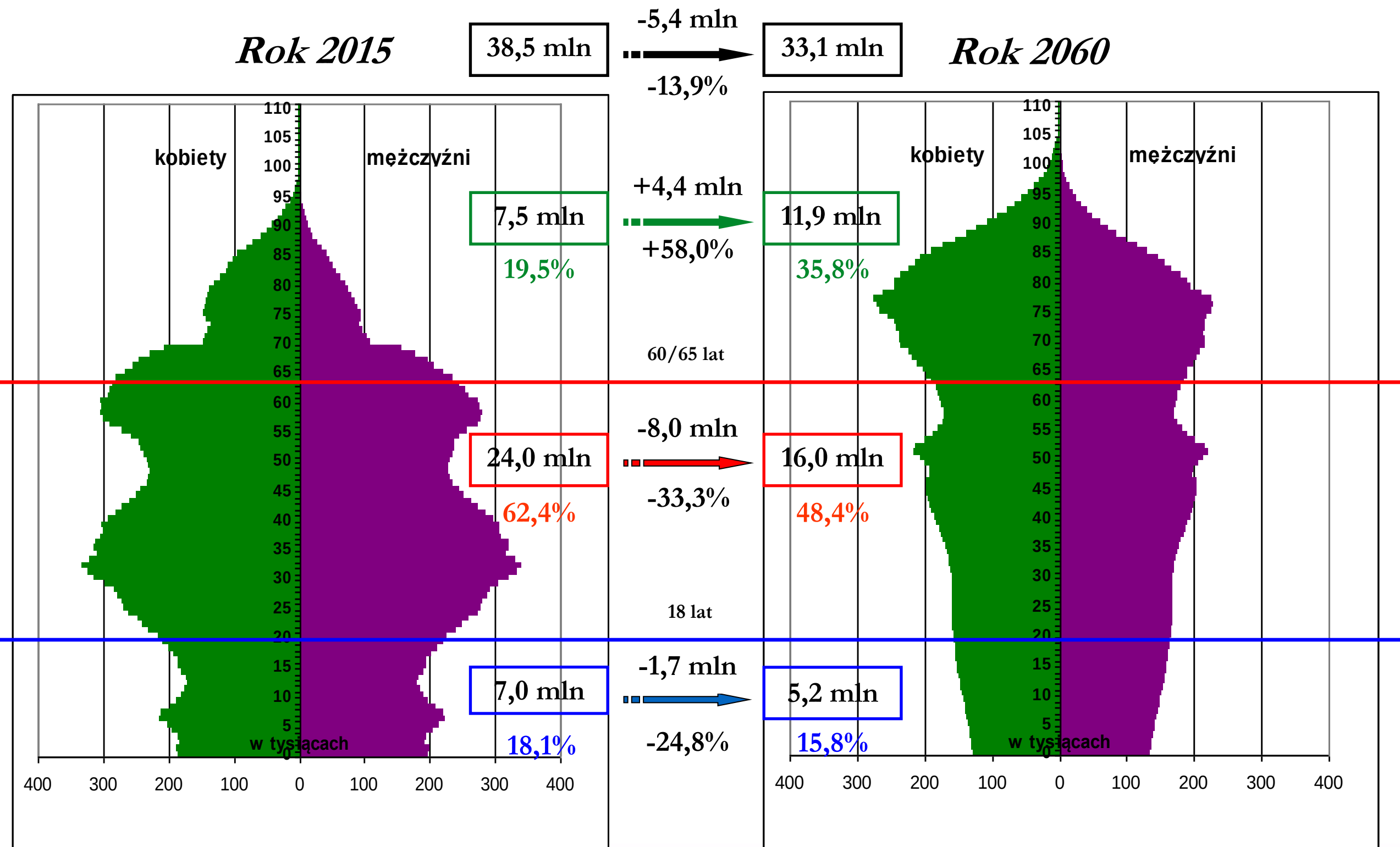
Średni wiek osób przechodzących na emeryturę wypłacaną przez ZUS w latach 1995 - 2016

Liczba osób pobierających emeryturę wypłacaną przez ZUS w latach 2000 - 2016

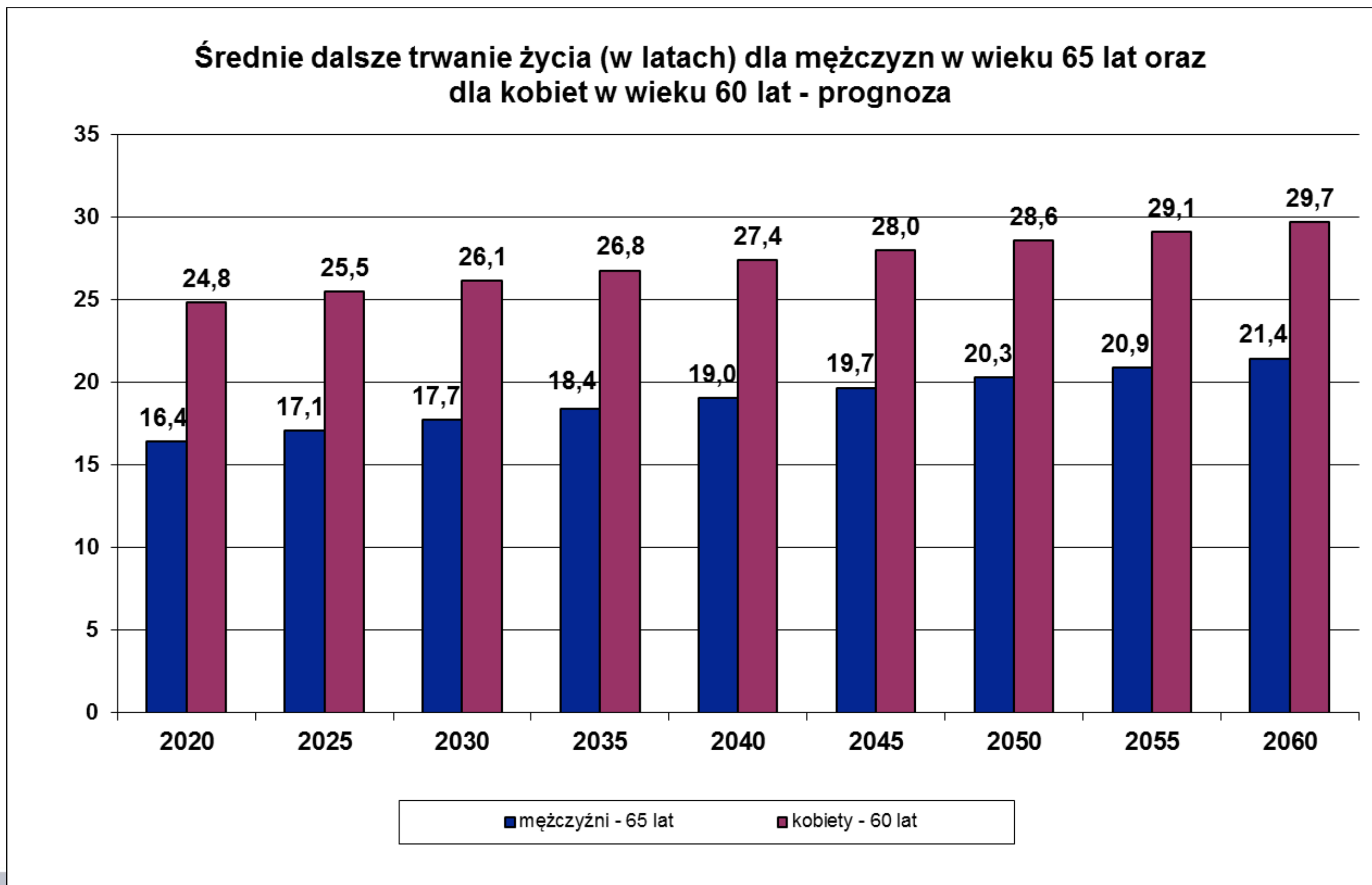

Piramidy wieku (prognoza EUROPOP 2013)

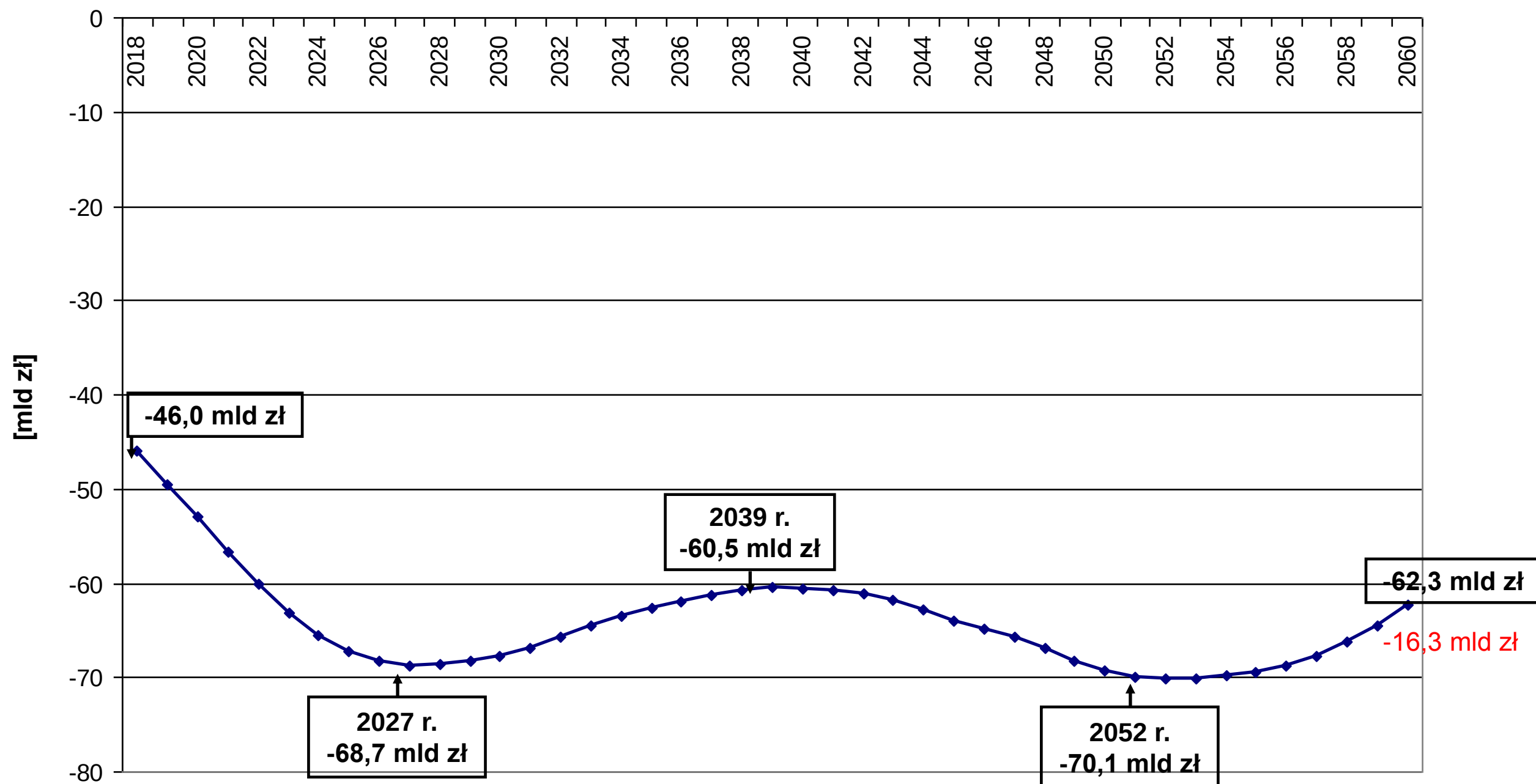
Źródło: Prognoza demograficzna Eurostatu EUROPOP 2013 (main scenario)

Wzrost średniego dalszego trwania życia

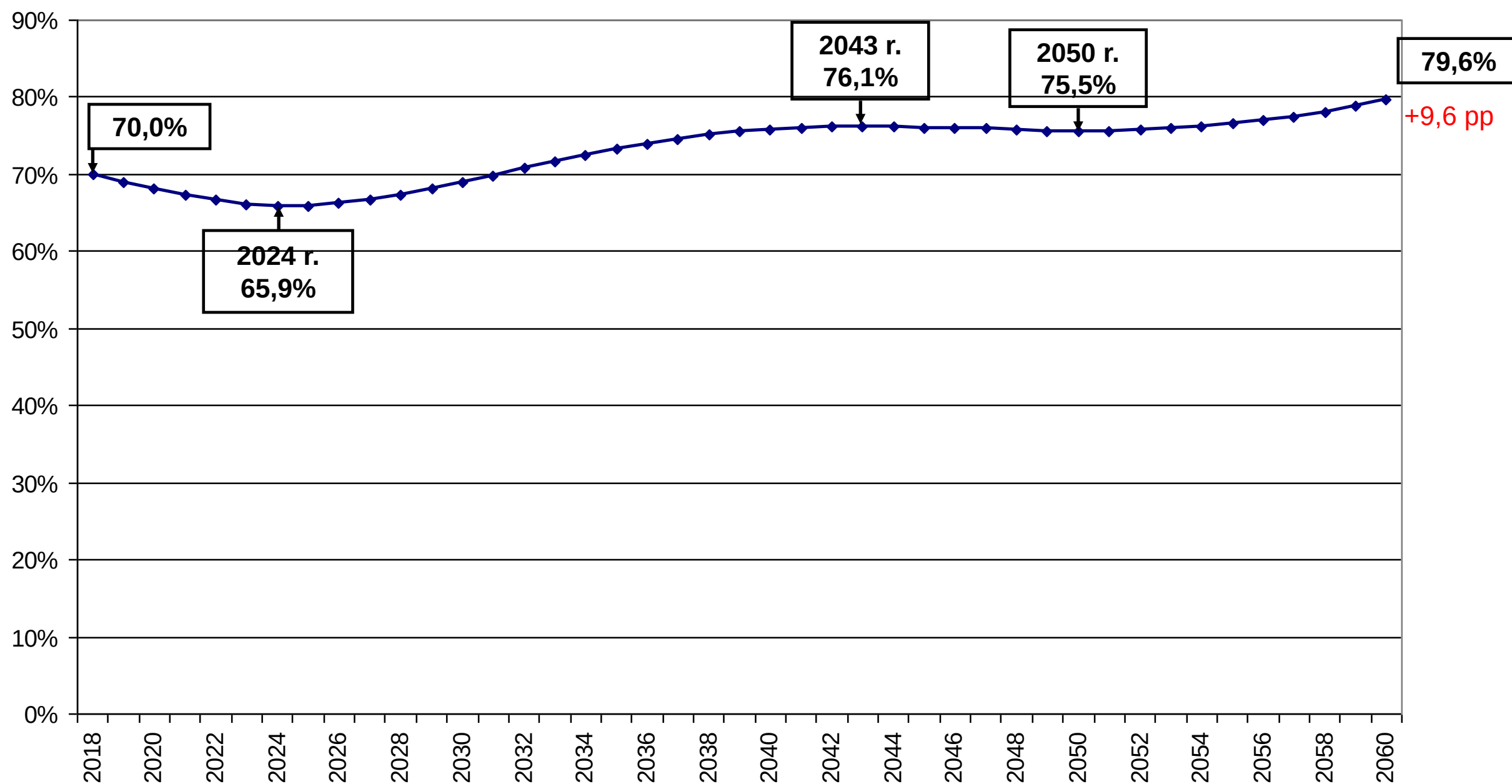
Sytuacja finansowa funduszu emerytalnego w latach 2018-2060

Saldo roczne funduszu emerytalnego w kwotach zdyskontowanych na 2016 r.

Sytuacja finansowa funduszu emerytalnego w latach 2018-2060

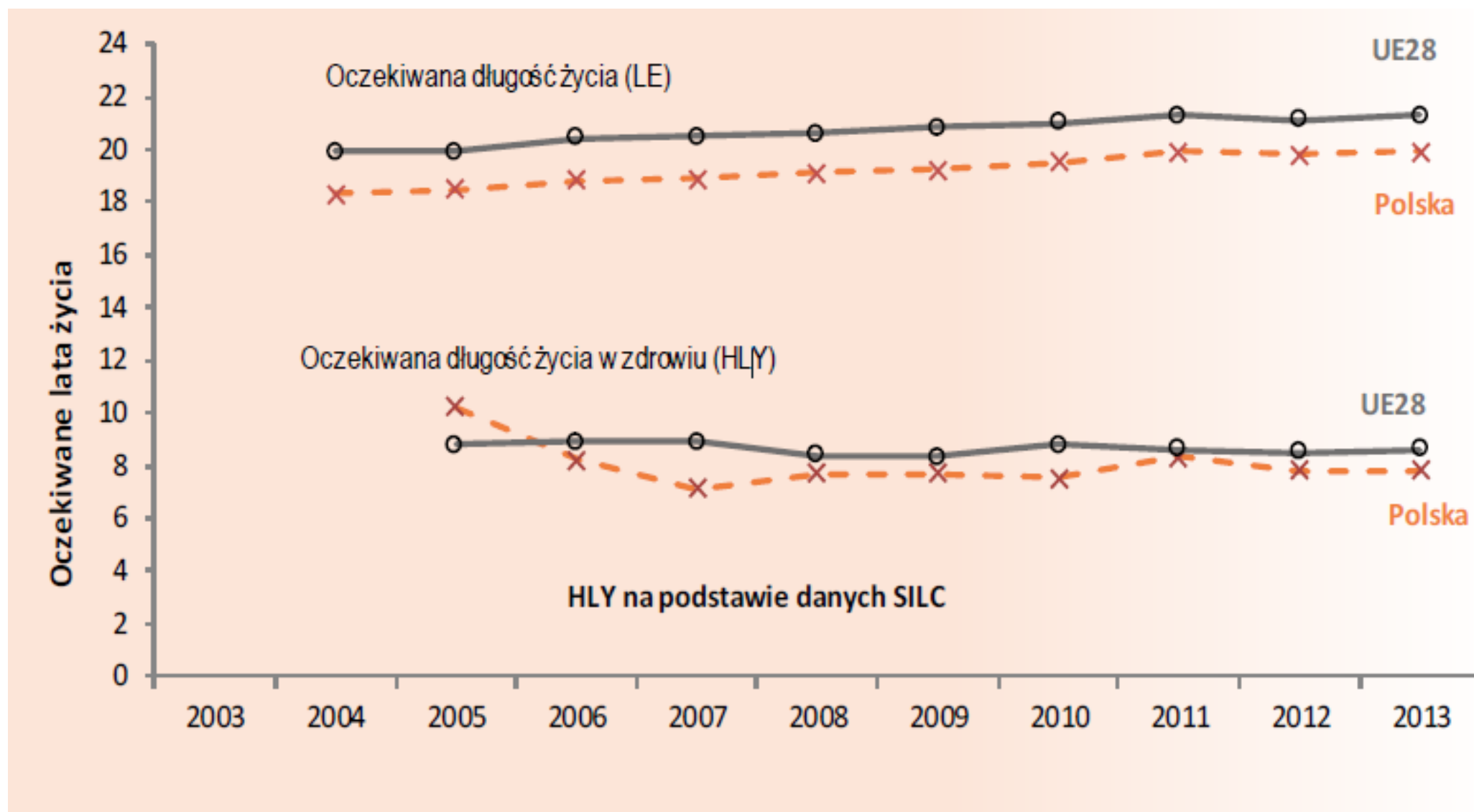
Wydolność funduszu emerytalnego

Można wymienić szereg czynników, które determinują, w jakim wieku indywidualna osoba podejmie decyzję o przejściu na emeryturę, m.in.:

- sytuacja na rynku pracy,
- rodzaj wykonywanej pracy,
- zdrowie,
- poziom wykształcenia,
- sytuacja rodzinna,
- sytuacja ekonomiczna,
- poziom emerytury,
- plany na przyszłość.

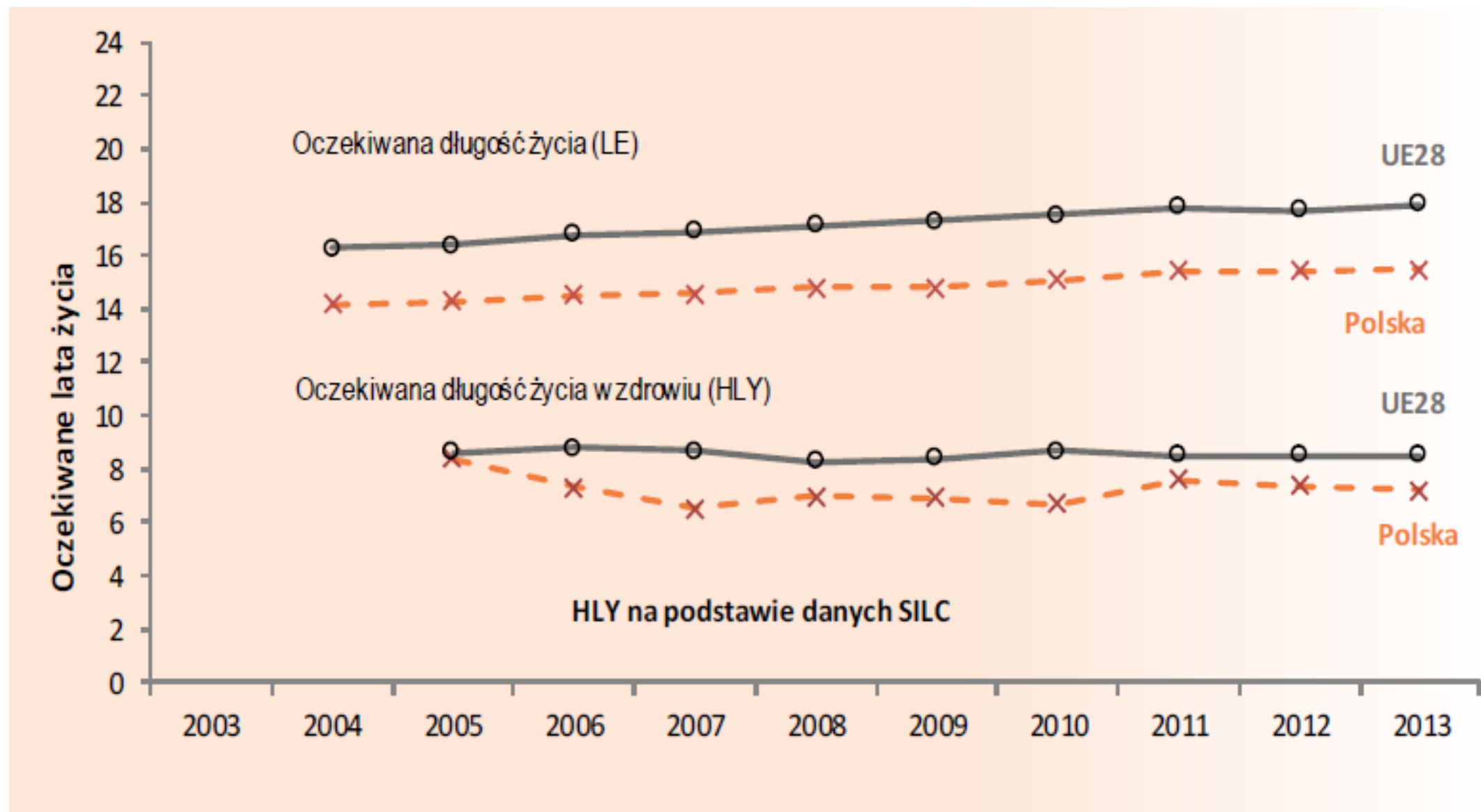
Dalsze trwanie życia w dobrym zdrowiu – KOBIETY 65 lat

Polska	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
LE	-	18,3	18,5	18,8	18,9	19,1	19,2	19,5	19,9	19,8	19,9
HLY	-	-	10,2	8,2	7,1	7,7	7,7	7,5	8,3	7,8	7,8
% HLY/LE	-	-	55%	44%	38%	40%	40%	38%	42%	39%	39%

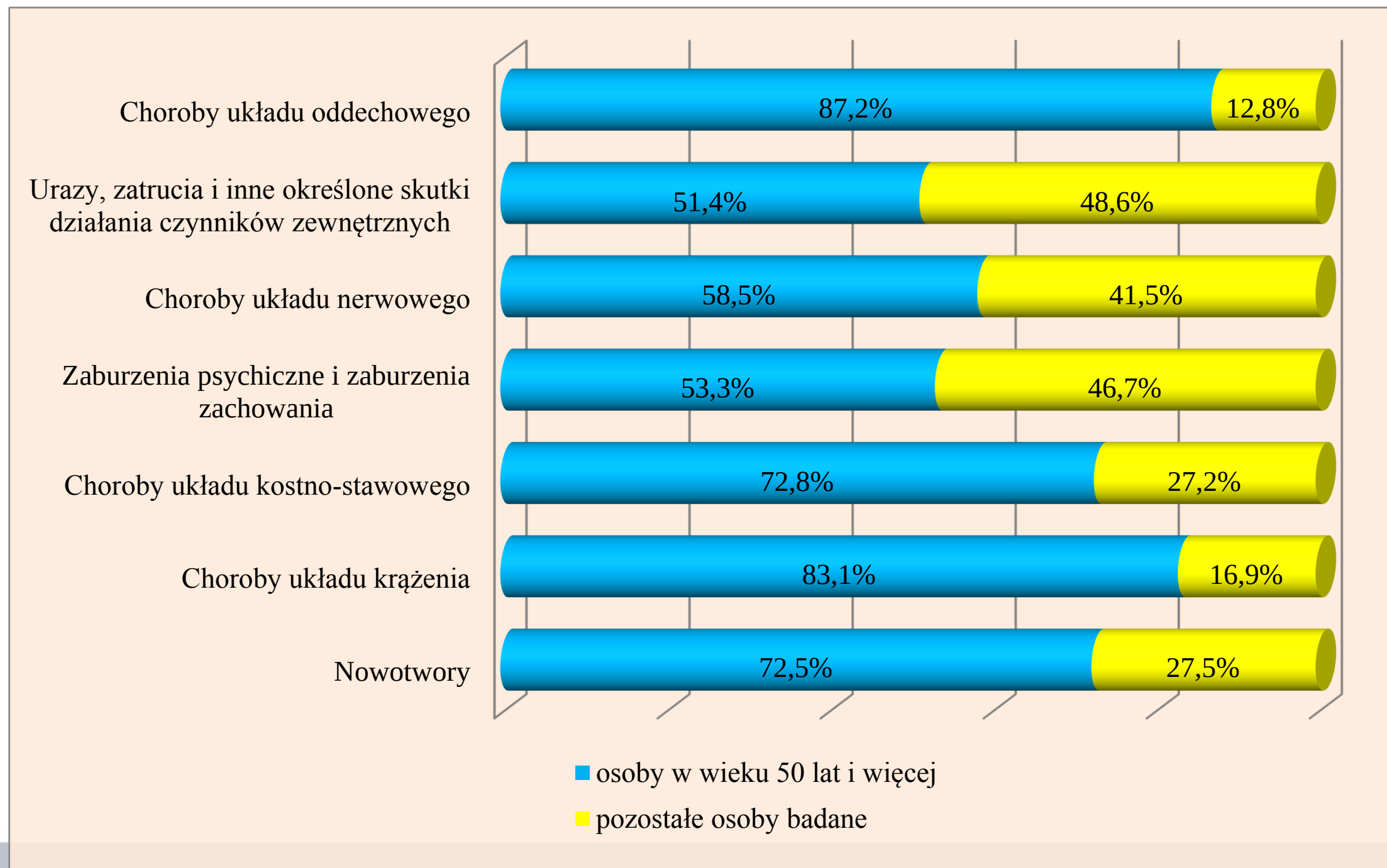
Eurostat, Statystyka Dochodów i Warunków Życia (*Statistics on Income and Living Conditions - SILC*)

Dalsze trwanie życia w dobrym zdrowiu – MEŹCZYŻNI 65 lat

Eurostat, Statystyka Dochodów i Warunków Życia (*Statistics on Income and Living Conditions - SILC*)

Udział orzeczeń pierwszorazowych ustalających niezdolność do pracy dla celów rentowych wydanych w 2016 r. osobom w wieku 50 lat i więcej w orzeczeniach ogółem według wybranych grup chorobowych

Formuła wyliczenia nowosystemowej emerytury:

$$\frac{(K_S + K_{SS} + K_{KP})}{\acute{S}DT\acute{Z}}$$

Gdzie:

K_S – kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji,

K_{SS} – kwota składek zgromadzonych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji,

K_{KP} – kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem jego waloryzacji,

$\acute{S}DT\acute{Z}$ – średnie dalsze trwanie życia w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę

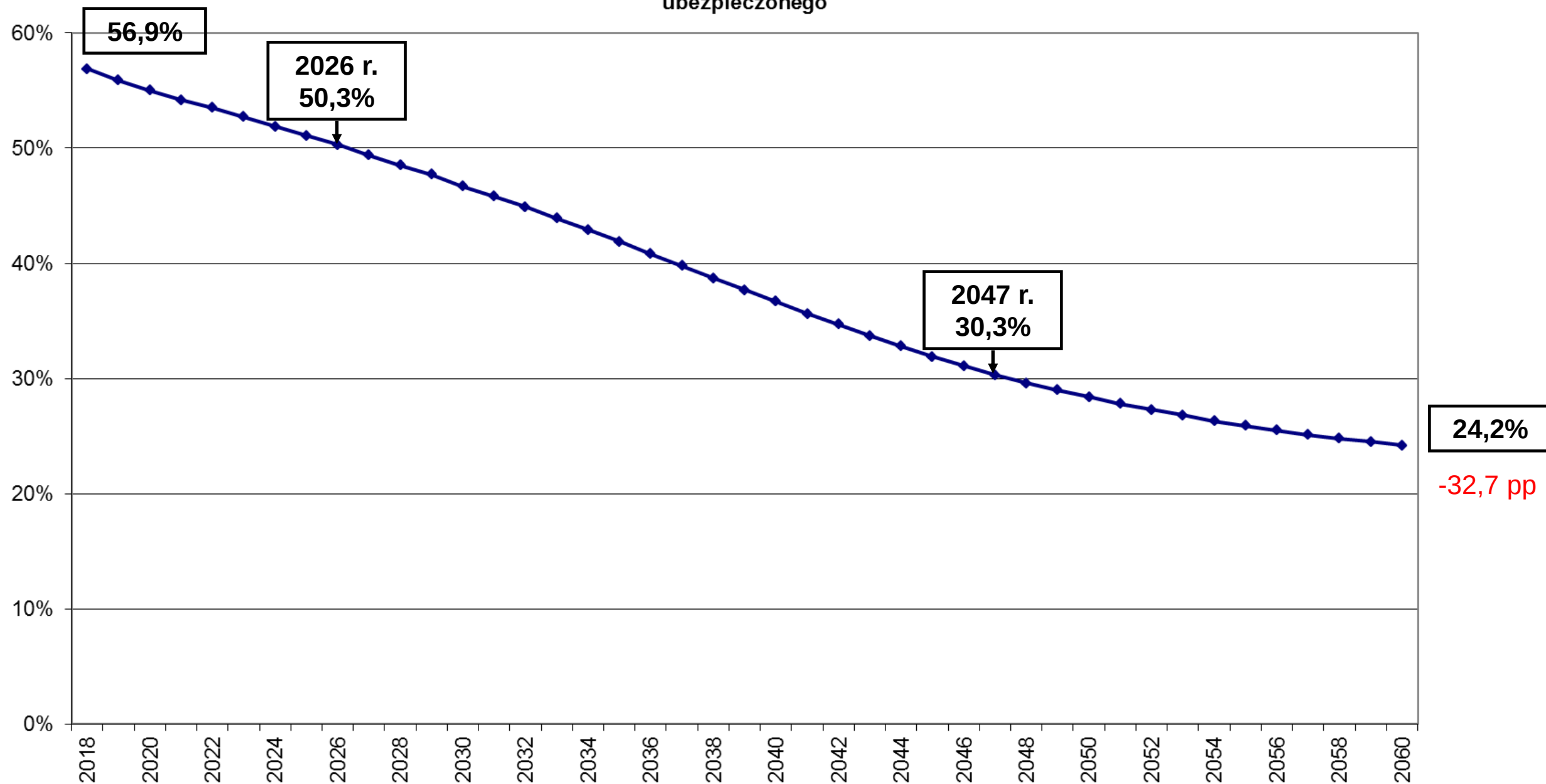
Wysokość emerytury według nowych zasad – w myśl reguły „moja składka pracuje na moją emeryturę” – ustala się przez podzielenie indywidualnej kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie i subkoncie ubezpieczonego, z uwzględnieniem ich waloryzacji oraz kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego przez średnie dalsze trwanie życia w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

Przedłużenie aktywności zawodowej powoduje wzrost emerytury tylko z tytułu mniejszego dalszego trwania życia.

Wyciąg z tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (komunikat Prezesa GUS z 24 marca 2017 r.)		Wzrost wysokości emerytury z FUS (obliczanej według nowych zasad) wynikający <u>wyłącznie z mniejszego średniego dalszego trwania życia</u>		
Wiek	Średnie dalsze trwanie życia kobiet i mężczyzn (w miesiącach)	Wiek	w porównaniu do wieku 65 lat	w porównaniu do wieku 60 lat
60	263,2	60	-	-
61	254,2	61	-	3,5%
62	245,4	62	-	7,3%
63	236,6	63	-	11,2%
64	228,1	64	-	15,4%
65	219,6	65	-	19,9%
66	211,3	66	3,9%	24,6%
67	203,0	67	8,2%	29,7%
68	194,9	68	12,7%	35,0%
69	186,9	69	17,5%	40,8%
70	178,9	70	22,8%	47,1%

Perspektywa ubezpieczonego, potencjalnego emeryta

Prognozowana przeciętna miesięczna wysokość emerytury wypłacanej z FUS (z dodatkami pielęgnacyjnymi)
- wyrażona w procencie przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o obowiązkową składkę płaconą przez ubezpieczonego

Wiek emerytalny, a wiek przejścia na emeryturę nowosystemową w latach 2015 i 2016

2015

Mężczyźni

Dokładnie wiek emerytalny – 87,1%

Wiek wyższy od emerytalnego o:

- 1-11 m-cy – 12,6%
- 1 rok – 0,3%

Kobiety

Dokładnie wiek emerytalny – 81,2%

Wiek wyższy od emerytalnego o:

- 1-11 m-cy – 10,9%
- 1 rok – 2,0%
- 2 lata – 1,5%
- 3 lata – 1,4%
- co najmniej 4 lata – 3,0%

2016

Mężczyźni

Dokładnie wiek emerytalny – 84,4%

Wiek wyższy od emerytalnego o:

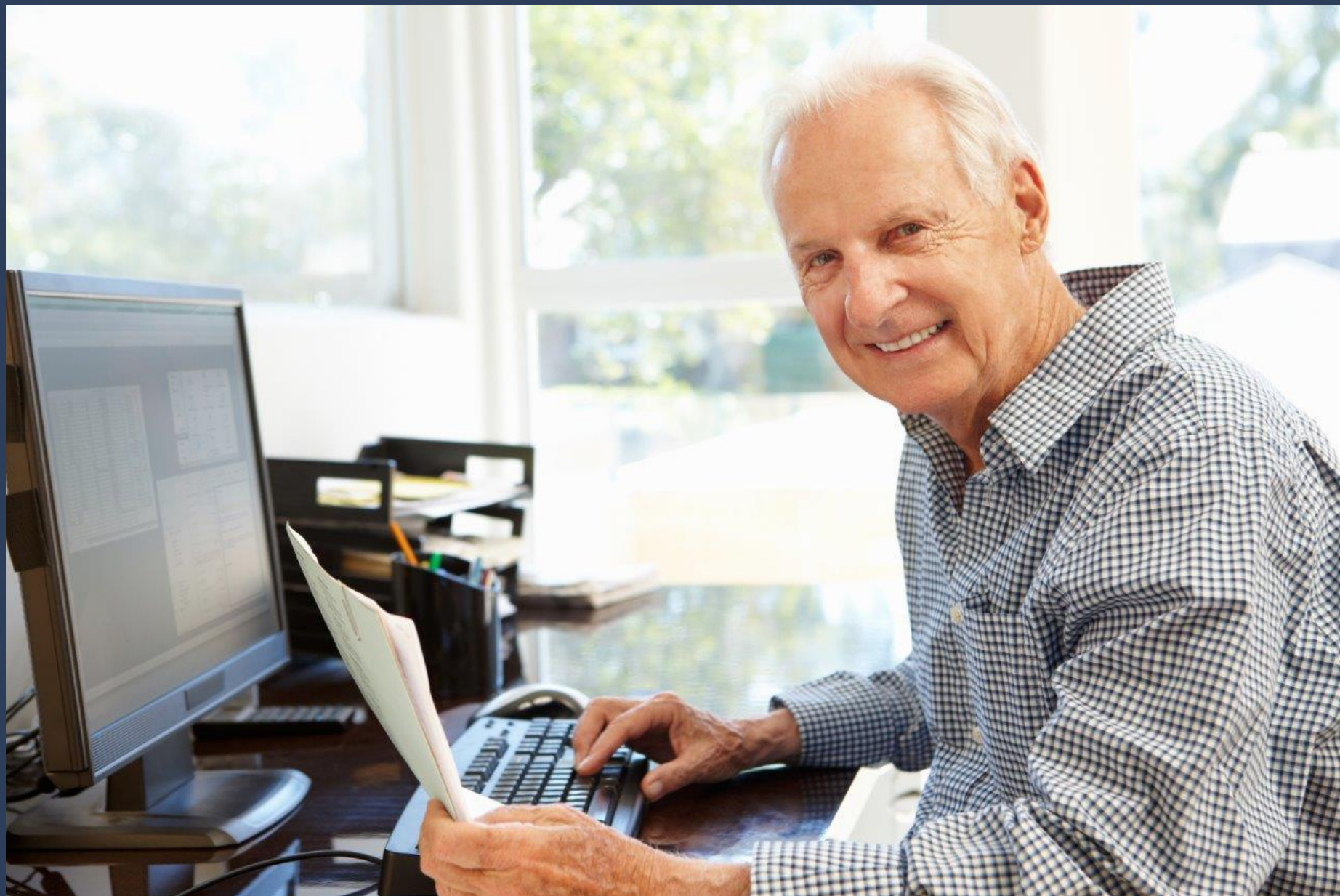
- 1-11 m-cy – 12,6%
- 1 rok – 2,8%
- 2 lata – 0,2%

Kobiety

Dokładnie wiek emerytalny – 79,4%

Wiek wyższy od emerytalnego o:

- 1-11 m-cy – 12,7%
- 1 rok – 3,0%
- 2 lata – 1,3%
- 3 lata – 1,0%
- co najmniej 4 lata – 2,6%

Dziękuję za uwagę

www.zus.pl

www.psz.zus.pl